

Érzékeinkre ható csomagolások

Milyen szerepet játszik a látás, a hallás, a tapintás és a szaglás a márkakommunikációban? Minapi előadásában a következőket állította a márkamenedzsmentről a prof. dr. Karsten Kilian márkaszakértő a Pro Carton and PROPAK Austria Marketing Event eseményen: „Aki képes több mint egy érzékszervünkre hatni, az sikeresen kiemelkedhet versenytársai közül.” Íme, előadásának legfontosabb részletei.

LÁTÁS, HALLÁS, TAPINTÁS ÉS SZAGLÁS A MÁRKAKOMMUNIKÁCIÓBAN

Mifelénk, Baden Württembergben van egy autógyártó, aki azt mondja: „Az egyformaság elleni legjobb gyógyszer az önazonosulás.” Egy nagyon erős márka, ami a megjelenésével hat: a 911-es. A mi identitásunk. Az egyedülálló design. „Miről

lehetne jobban felismerni, hogy a Porsche 911 egy sportautó, mint a formájáról és a hangjáról? Amikor ebben a kocsiiban ül, sok dologra felfigyelhet, egyvalami azonban különösen feltűnő: az indítógomb a bal oldalon. Ez még a La Mans-Startra vezethető vissza, amikor praktikus oka volt az autó bal kézzel történő indításának, ugyanis eközben jobb kézzel már sebességbe lehetett kapcsolni. A Porsche máig megtartotta ezt a versenysporthagyományt. Pontosan az ilyen apró jelek számítanak a csomagolásokon is. Bárki, aki valaha is halotta ezt a „Le Mans és én!” történetet, élvezettel fog emlékezni rá. Természetesen ez nem változtat az eladni kívánt terméken, de lényegesen befolyásolja a róla alkotott szubjektív érzékelésünket. Ez az, amit végül is a márka tesz, hogy a márkanévben egyesíti a sajátosságokat. Ennélfogva az érzékekre ható dizájn az összes érzékszerven keresztül ható márkakommunikáció.

KÉZZELFOGHATÓ MÁRKAÜZENETEK

Sok cég nem határozta meg világosan a saját márkauzenetét. Ha rákérdeznék, akkor megmutatják dizájn-kézikönyvüket, színmintáikat, formáikat és betűtípusaikat. Sokkal fontosabb lenne megkérdezni, hogy: miért vagytok, mit képviseltek, most éppen mit csináltok? Van néhány cég, amelyik megpróbálja a minőséget és a tradíciót márká-teljesítménylistával és hasonló rendszerekkel kifejezni, de ez rengeteg időbe és pénzbe kerül. A márká-teljesítménylisták leginkább csak elméleti témának tűnnek. Én ebben nem hiszek, inkább egy pontozással rövidített fogalmat alkottam, amit K.E.F.S.-nek hívok. Ennek célja a márká lehetséges értékeinek vizsgálata arra vonatkozólag, hogy az mennyire

- ◆ konkrét, pl. kézzelfogható és inspiráló,
- ◆ eredeti, más szóval a cég sajátja,
- ◆ fontos az ügyfelek számára és
- ◆ sajátos (a versenytársakhoz képest).

MOZDULATVEZÉRLÉSES MÁRKAMŰVELETEK

Wuppertáli munkatársaim, Tobias Langner és Alexander Fischer a „mozdulatvezérléses márkaműveleteket” úgy definiálták, mint „cégek által kifejlesztett márkaspecifikus mozdulatműveletek, amelyeket a fogyasztóknak kell alkalmazniuk a márká használata során”. Például a mobiltelefonok és a tabletek kijelzőjén végzett csúsztatási vagy pöccintési művelet – amit a hároméves gyerekek előszeretettel próbálnak ki a televíziókon is. Az Apple kísérletet is tett a képernyők védelmére, de nem járt sok sikerrel.

Ezenkívül másfajta érzékeket is aktivizálni lehet: zajokat kelteni, tapintási élményt kidolgozni, illatot alkotni. Hasonló megkülönböztető arcvonás a Mercedes kézifékje, amit lábbal kell működtetni vagy a kézfogás alakú tusgélflakon. Nevekkkel is ki lehet emelni a különbözőséget – ilyen például a Bahlsen cég „Dip it!” mártogatós keksze –, amihez ideális esetben megfelelő csomagolás is járul. Milyen pompás érzés fülünkhez tartani a Kinder meglepetéstoját, majd ünnepélyesen kibontani – egy kevés csokoládé és némi műanyag, amit jó drágán el lehet adni. Pusztán racionális alapon senki sem venné meg, de lám milyen sokat számít az izgalom és az élmény.

CSOMAGOLÁS MINT ÉRTÉKTÖBBLET

Ha a csomagolás megkülönböztető ismertetőjegei kerülnek szóba, akkor a legtöbb árubeszerző rögtön felhossa az ár témáját. Sokkal többet kellene tenni azért, hogy világossá tegyünk: a csomagolás az egyik legerősebb eladásmogató eszköz – egyébként még az értékesítési fázist követően is. Sok olyan csomagolás létezik, amelyik végig velünk van a használat során, és órákon keresztül üzeneteket sugároz. Láthatóvá kell tennünk a termék különlegességét, ha pedig nincs különbség, akkor a különbözőséget a dizájnnal is el lehet elérni.

Kérdés az is, miként tudnánk a csomagolás által többletértéket nyújtani, ami érdekesebbé teheti a terméket, és önálló értéket hordoz, akár a komfortzónában is, amit jól példáz a kicsomagolás módja. Az iPhone esetében például hónapokon keresztül vitatkoztak a csomagolás kinyitásának rituáléjáról – mikor mi következik, és hogyan kell végrehajtani.

További szempont a csomagolás hitelességi tényezője, egy érdekes és új aspektus, amit már egy tanulmány is szépen alátámasztott. A csomagolás üzenetei, ha közel állnak a termékhez, sokkal jobban hatnak, mint a termékidegen reklámok. Ha szellemileg és fizikailag is közel állok a termékhez, akkor hatékonyabban működik a reklám, különösen akkor, ha az üzenet illik a termékhez. Ha a fogyasztó kevésbé ismer egy termék kategóriát, akkor a hatás még erősebb. Ezért a csomagoláson levő állítás sokkal erőteljesebb, mint egy hirdetőtáblán vagy akár egy TV-reklámban.

Mindig többre tartottam a csomagolást egy kulisszánál. El kell felejtünk az extrém takarékoskodást, és inkább arra kell gondolnunk, hogyan tudnánk vágyakat ébreszteni, akár még boldogságérzést is kiváltani. A termék esetében a csomagolást ugyanúgy meg kell tervezni, mint a színpadi környezetet a színdarabhoz. Hiszek abban, hogy jelentős fejlődési lehetőség van még ezen a területen. A csomagolás a második számú terméktervezés, sok esetben még az erősebb is.

AZ ÉRZÉKI HATÁSOK ERŐSÍTIK EGYMÁST

A csomagolás multiszenzoros médium. Gondoljanak csak arra, hogy kicsomagolás közben milyen gyakran és milyen sokáig nézegetik a cso-

magolást, sőt kinyitáskor és becsukáskor még hallják is. Ilyen az, amikor a Manner-szeletek jellegzetes hangot adnak ki a csomagolás feltépése során, ez pedig egy jól kitalált hatás. Szép az is, hogy egy csomagolást le is lehet védeni, a Toblerone esetében például, mint 3D-márkát is a végtelenségig monopolizálni lehet, feltéve, hogy megfizetik ennek a díját.

Sokkal aktívabbak az idegsejtek akkor, ha egyszerre több érzékszervet ér inger. Ezt hyper-additivitásnak is nevezik. Két vagy három érzékelés nem háromszoros hatást jelent, hanem ötszörös vagy nyolcszoros, extrém esetben akár tíz-tizenkétszeres aktivitást is. Pontosan ez az aktivizálás lényege, valaki akarja ezt a terméket, és az agyának tetszik, mert elegendően sok jel halad ugyanabba az irányba.

Az érzékelési eseményeknek kölcsönösen ki kell egészíteniük egymást, mivel agyunk egysze-

rűen kívánja a harmóniát. A márka közvetlen és összehangolt relevanciája jelentősen befolyásolja a márkakedveltséget. Ez egy folyamat, ami a végén élménnyé válik. Ez az úgynevezett „unboxing”, a csomagolás használatba vétele, a fogyasztó örül, ha értelmesen van kialakítva, például ha könnyen vissza lehet zárni.

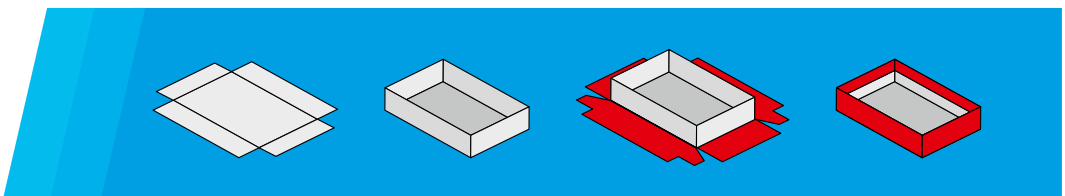
Munkatársam, Matthias Horx egyszer ezt mondta: „Az emberi lény nem digitális. Hús-vér, emberi testtel rendelkező teremtmények vagyunk, és azok is maradunk, akik érzékszerveinkkel tájékozódunk egy analóg világban.” Ezért van nagyszerű jövője a termék csomagolásának, végül is ez kölcsönöz érzékelhető arculatot a márkának.

Kapcsolat:

www.propak.at, www.markenlexikon.com

KASÍROZOTT-DOBOZOK AUTOMATIZÁLT GYÁRTÁSA

SZ variáns
CSOMAGOLÁSTECHNIKA

www.szvarians.hu